

Nedre Dalälvens Utvecklings AB
Kölnavägen 25
810 21 GYSINGE
Tel 0291 - 21180

Biologisk Myggkontroll
Vårdsättravägen 5
756 46 Uppsala
<http://www.mygg.se>

Sändlista

Kommunala tillsynsmyndigheter

Avesta miljö- och hälsoskyddskontor
Gävle miljö- och hälsoskyddskontor
Sala-Heby bygg- och miljönämnd
Sandviken miljö- och hälsoskyddskontor
Tierp miljö- och hälsoskyddskontor
Älvkarleby miljö- och hälsoskyddskontor

Tillsynsvägledande myndighet

Naturvårdsverket

Statliga tillsynsmyndigheter

Länsstyrelsen i Dalarna
Länsstyrelsen i Gävleborg
Länsstyrelsen i Uppsala
Länsstyrelsen i Västmanland

Övriga myndigheter

Kemikalieinspektionen
Statens lantbruksuniversitet (SLU)

Egenkontrollen av myggbekämpningens miljöeffekter bygger på samförstånd.

Nyligen fick Biologisk Myggkontroll information om att Kambo Gård AB skulle sätta upp stängsel runt hela Istamyran, samt släppa nötdjur på bete där under sommaren 2015. Informationen var förvånande eftersom vi bara några månader tidigare hade frågat tillsynsmyndigheterna, under det samråd vi var ålagda att genomföra för att få tillstånd för bekämpning, om det fanns några sådana planer. Tillståndsmyndigheterna angav då att de inte kände till sådana planer. Vi har nu förstått att en representant för Länsstyrelsen, som deltog i samrådet under oktober 2014, redan i augusti 2014 fattade beslut om dispens för att hägna in Istamyran samt släppa nötdjur, men informerade inte om detta under samrådet. NEDAB har på kort tid lyckats nå samförstånd med de två djurägare som avser sätta stängsel och släppa betesdjur, men under gårdagen fick vi besked från Länsstyrelsen att de överväger att inte gå med på den lösningen. Länsstyrelsen har som förslag att ta bort egenkontrollområdet Istamyran och ersätta med ett annat område. Såväl egenkontrollen som myggbekämpningen hotas om det förslaget blir verklighet. En så omfattande förändring borde ha tagits upp på ett samråd.

Samråd och Samförstånd 2011

Det nuvarande egenkontrollprogrammet, en utvecklad version av det program som föreslogs av Dr. McKie och Prof. Goedkop vid SLU Vatten, togs fram på uppdrag av Naturvårdsverket för att

åstadkomma en betydligt bättre möjlighet att urskilja även små negativa effekter av bekämpning med Vectobac G. Efter omfattande samråd med samtliga tio berörda tillsynsmyndigheter uppnåddes samförstånd mellan utförare och tillsynsmyndigheter angående egenkontrollens utformning och studieområden. Placeringen av studieområden dokumenterades i form av karta som bifogades anteckningar från samrådet juli 2011. Denna karta har visats på samtliga följande samråd inklusive samrådet 2014-10-23 inför säsongen 2015, har bifogats samrådsanteckningar, och är en viktig del av tillstånd och dispenser för myggbekämpningen. Även betydelsen av en obruten tidsserie under minst sex år har poängterats vid ett flertal tillfällen och behövs för att överhuvud taget kunna jämföra mot resultaten från det tidigare programmet.

En viktig faktor för att rent statistiskt kunna urskilja även små negativa effekter var att reducera bakgrundsbruset i form av variation som orsakas av att studieområdena inte är tillräckligt lika varandra. Därför ändrades insamlingarna från att utföras i både sumpskogar och svämningsbenägna ängsmarker till att enbart fokusera på ängsmarkerna. Dessutom lades mycket tid och omfattande arbete på att identifiera tolv svämningsbenägna ängsmarker vid Färnebofjärden, som någorlunda väl uppfyllde likhetskraven, och därmed kunde väljas som studieområden. Dessa tolv studieområden definierades med karta som bifogades anteckningar från samrådet i juli 2011.

Ytterligare en viktig faktor var att i görligaste mån försöka flytta på fällorna (inom varje givet studieområde) för att öka andelen inom den akvatiska fasen av de temporära översvämningarna och därmed ge bättre fokus med miljömässigt mer likvärdiga insamlingar i alla studieområden.

Den tredje och kanske viktigaste faktorn är att det krävs många år av insamling för att överhuvudtaget kunna urskilja de små förväntade miljöeffekterna av bekämpningen. Eftersom mellanårsvariationen är mycket stor så krävs att insamlingen sträcker sig över tillräckligt många säsonger för att kunna urskilja vad som är naturlig variation och vad som eventuellt orsakas av bekämpningen.

Fortsatta samråd och samförstånd 2012, 2013 och 2014

Under 2012, 2013 och 2014 genomfördes det nya egenkontrollprogrammet helt i enlighet med det samförstånd som var resultatet av samrådet med samtliga tillsynsmyndigheter under 2011. Inför varje sommar, vanligen oktober/november hösten innan, genomför Biologisk Myggkontroll inom NEDAB samråd med samtliga tillsynsmyndigheter. Vid varje samråd presenteras vad som utförts föregående sommar, vilka planer som finns för nästföljande sommar samt berättas att egenkontrollprogrammet föreslås utföras exakt i samma områden och enligt samma metoder som vi kom överens om 2011 och som vi har kommit överens om varje år sedan dess.

Men vad händer inför och under 2015

Inför säsongen 2015 genomfördes samrådet med tillsynsmyndigheterna 2014-10-23 i Uppsala. Återigen visades kartor över de studieområden där egenkontrollen planeras att genomföras under 2015. Det är exakt samma studieområden som arbetades fram 2011, och som används årligen sedan dess. Under samrådet fick vi dock inga som helst indikationer om att det planerades aktiviteter som påverkar såväl möjligheterna att utföra egenkontroll som möjligheterna att utföra bekämpning.

Därför är det mycket olyckligt att någon eller några tillsynsmyndigheter kände till, men inte meddelade oss, att förutsättningar för såväl genomförande av egenkontrollprogrammet som för bekämpning av översvämningsmyggor kommer att förändras sommaren 2015. Vi har exempelvis

frågat om eventuella planer på att hägna in myggproduktiva områden för att släppa nötdjur på bete. Trots den direkta frågan berättade ingen av de närvarande tillsynsmyndigheterna att det fanns långt framskridna planer på att hägna in hela Istamyran (där vi behöver komma åt både för bekämpning och för egenkontroll) och merparten av översvåmningsområdet vid Norrån (där vi behöver komma åt för bekämpning).

Vi vill därför att tillsynsmyndigheterna funderar över;

Betydelsen av att följa den utformning av egenkontroll och lokalisation som vi kom överens om, i totalt samförstånd mellan tillsynsmyndigheter och utförare, under sommaren 2011.

Betydelse av att vara ärliga och öppna under samrådsmöten och speciellt viktigt att redovisa den relevanta information som specifikt efterfrågas på mötet.

Betydelsen av att vidmakthålla samförstånd genom att redovisa och diskutera eventuella förslag på väsentliga förändringar, som kan påverka egenkontroll och bekämpning, innan de beslutas och genomförs.

Några lösningar och ett problem

Det är uppenbart att flertalet inblandade är ärligt intresserade av att hitta lösningar som fungerar för alla och dessutom är beredda att göra en del praktiska insatser (punkt 1 & 2), men att det också finns ett problem (punkt 3).

1. Djurägaren från Österfärnebo, som håller på att sätta stängsel vid Norrån, har visat sig redo att göra ett specifikt inre hägn där djuren kan hållas under en kortare tid medan provtagning av stickmygglarver före och efter bekämpningsinsatser genomförs. Samme djurägare är också redo att med någon dags varsel flytta över djuren till hägnet. Detta är en lösning som fungerar bra för alla parter.
2. Även djurägaren från Kambo Gård AB, som fått dispens från Länsstyrelsen för att hägna in Istamyran samt släppa nötdjur på bete, är öppen för konstruktiva lösningar och vi har nu nått en överenskommelse som är bra för båda parter. Detta är en mer komplicerad överenskommelse eftersom den handlar om både bekämpning och egenkontroll. Vi har kommit överens om att en djurskötare med kort varsel kommer till området och håller undan nötdjuren när vi behöver komma in i området för provtagning av stickmygglarver innan och efter bekämpning. Vi har också kommit överens om att i tre år, för att få en obruten tidsserie under minst sex år, hägna av en yta på 1,7 ha för att skydda egenkontrollprogrammets studieyta från inverkan av nötdjuren. Nötdjur är nyfikna och går hårt åt de känsliga insektsfällorna, deras betande ändrar vegetationsstrukturen så att insektsamhället riskerar påverkas, och djurens fekalier tillför näringsämnen som också påverkar insektsamhället.
3. Länsstyrelsens meddelande 2015-03-26 på förmiddagen att myndigheten överväger att inte gå med på att Kambo Gård AB stänglar av en yta inom Istamyran för egenkontrollprogrammet, utan för fram att ett nytt studieområde för egenkontroll får hittas på annan plats.

Vad gör vi härnäst

Rent praktiskt är det såklart möjligt att kunna hitta andra liknande potentiella studieområden än just Istamyran. Problemet är att varje byte av studieområden och varje förändring inom studieområden leder till avbrott i tidsserien av datainsamling.

Vi bad Dr. McKie, SLU Vatten, om en kommentar angående hur analysen av det pågående egenkontrollprogrammet med data från 12 studieområden under en flerårsstudie kan påverkas av att man byter ut ett eller flera områden. Dr. McKie var medveten om att det ibland kan vara nödvändigt att göra sådana avbrott i pågående långtidsstudier, men var tydlig med att det innebär en definitiv risk att påverka analysen. Problematiskt, men inte "end of the world", problemet är att det ger en attackpunkt som kritiker kan använda för att underminera förtroendet för resultaten.

Sammanfattningsvis kan vi säga att, det nya och "bättre" egenkontrollprogrammet nog kanske inte blir bättre än det tidigare egenkontrollprogrammet, om man tillför oönskad variation genom att byta ut ett i samförstånd definierat egenkontrollområde.

Därför behöver vi nu återigen verka för att nå samförstånd med tillsynsmyndigheterna och komma fram till en bra lösning så vi kan fortsätta arbetet med att förbereda egenkontroll och bekämpning inför säsongen 2015.

Gysinge 2015-03-27

Kia Olofsdotter
Vd NEDAB

Jan O. Lundström
Bekämpningsansvarig
Biologisk Myggkontroll